

over Ny Mølle; den har desuden det ved sig, at den bringer i Nærheden af de eneste vindende Baude af nogen Betydning og med betydelig Vandkraft, og naar efterhaanden Transportmidlerne blive lettere, og Transportmidler af denne Art komme i deres Nærhed, vil der udvikle sig det, vi trænge mest til, nemlig en naturlig Industri i Landet. Jeg skal ikke spille et Ord i dette Dieblis mere paa at omtale Betydningen af Gudenaadalen, men blot bemærke, at den Vej, der gaaer forbi Underup, ligger i Gudenaadalen, men derimod ikke den, der gaaer forbi Fuldbro Mølle. Underup og Ny Mølle ligge i Gudenaadalen og netop Ny Mølle som et specielt Punkt; det er ikke det Samme som Silkeborg, men breder Omsætningen saameget mere ud.

Det, jeg egentlig skal berøre, er Fredericia som Punktet for en Centraljernbanestation. Det blev derom igaar saa afgjørende og med saa stor Sikkerhed sagt, at det var imod sund Sands at lægge en Jernbanestation et andet Sted end ind i Fæstningen; ikke at lade Jernbanen gaae igjennem Fæstningen og lægge Stationen der, det var imod sund Sands; der blev tillige sagt, at den nyere Tids Krigserfaring havde vist det Urigtige i ikke at gjøre det, og det Tredie var, at man overalt gjorde store Opoffrelser for at faae Jernbanerne ind i Fæstningerne. Det er saa overordentlig vanskeligt at sige, hvad der vinder Medhold af sund Fornuft; jeg finder nu, at min Fornuft er sund, og efter min Fornuft er det det Ufundeste af Verden at lægge en Bane igjennem en Fæstning; — for mig ligger det ganske simpelt. Naar En vil spørge mig, hvorledes jeg vil lære en Fugl at flyve, saa svarer jeg dog ikke: ved at lukke den ind i et Buur, og naar En vil spørge mig, hvorledes jeg vil forhindre Ratten fra at fange Fuglen, saa svarer jeg dog ikke: ved at lukke Døren paa Buret op. Men at lægge en Jernbane ind i en Fæstning, det er at ville lære en Fugl at flyve i et Buur, og at lade en Jernbane gaae igjennem en Fæstning, det er at lukke

Døren op for Ratten, saa at den kan gaae ind og tage Fuglen — og vi have desværre seet Fugle blive tagne paa denne Maade. Jeg vil dermed ikke sige, at Exemplet er analogt; men man skal tage sig ivare, det kan blive mere analogt, end man forestiller sig. Saaledes foreligger Sagen for den sunde Fornuft — det er jo muligt, at man kan opfinde en anden sund Fornuft — men hvad jeg her forfægter, forekommer mig at ligge simpelt for. Naar jeg har indrettet et Buur for at sætte en Fugl, som kan flyve, ind i det, skal jeg saa lukke Døren op, ligger det for den sunde Fornuft? Det synes dog at være splittergalt, men det er ganske vist, at det er langt usfornuftigere at føre en Jernbane saaledes til en Fæstning, at den maa have Miner under sig, for at man i Fæstningen kan være sikker . . . (En Stemme: Det behøves ikke!), det behøves ikke! Forsøg, om nogen Kommandant i en saadan Fæstning vil unblade det; og vil han ikke, dersom han har unbladt det, og Jernbanen bliver benyttet af Tjenden imod ham, blive straffet? Jeg vil nu gaae over til selve Krigsførelsen. Jeg gad vide, hvor Krigsførelsen nogetsteds har beviist Noget i denne Sag med Hensyn til Fæstningers Beleiring? Er den udført bedre eller flettere, fordi en Jernbane gik igjennem dem, eller ikke gik igjennem dem? Der er meget gode Grunde, hvorfor der ikke er beviist Noget herom, thi der har ikke været ført nogen Krig, hvor dette Punkt har spillet nogen Rolle, (Utkjær: Maa jeg bede om Ordet.); men derimod har der i den senere Tid været ført Krige, hvor Jernbanerne have spillet en overordentlig uheldig Rolle; om det har været deres Skyld, som ikke have forstaaet at benytte Jernbanen, eller om det ligger i Jernbanens egne Forhold til de strategiske Bevægelser, er tvivlsomt . . . (En Stemme: Til Sagen! For manden ringer). Jeg er ved Sagen . . . (En Stemme: Nei! For manden ringer). Sagen er den, at der ikke kan tænkes noget ordentligt Jernbanesystem her i Danmark . . . (For manden ringer).